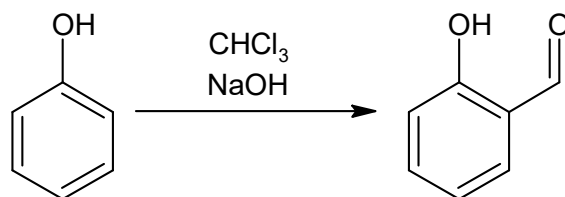
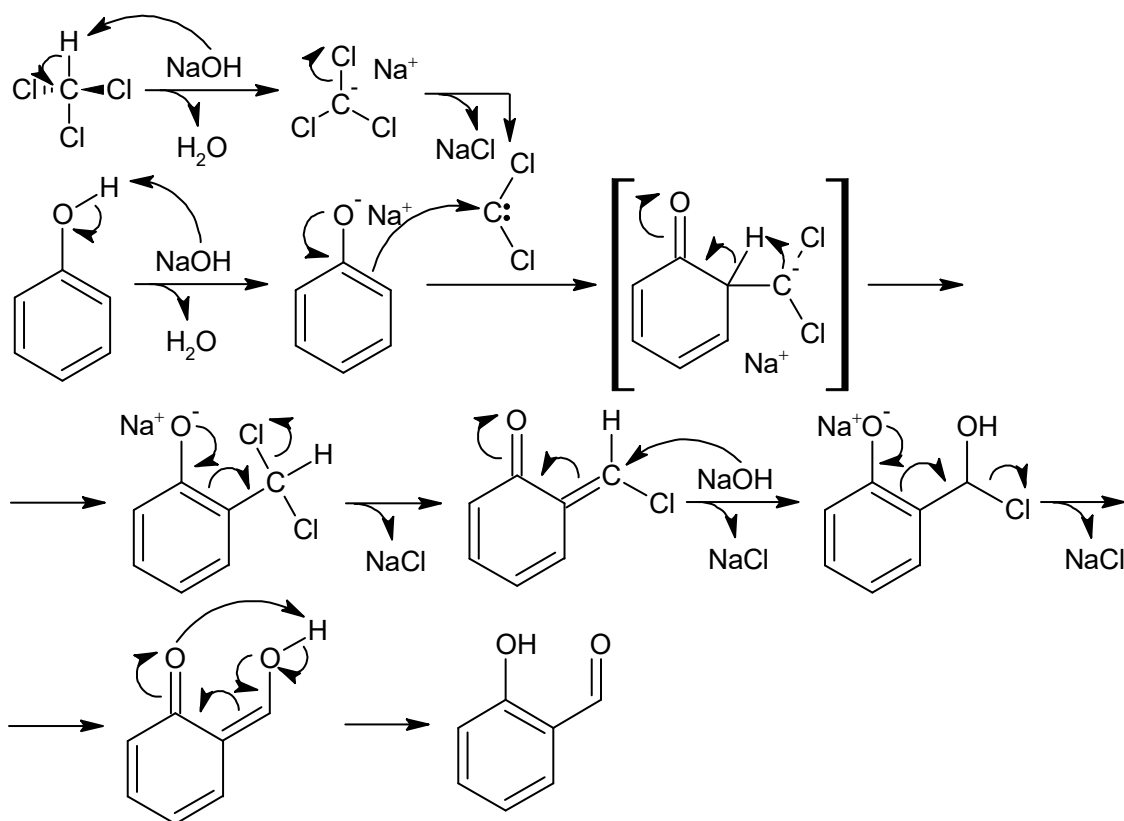

Reimer-Tiemannova reakcia (Reimer-Tiemann reaction)

Reimer-Tiemannova reakcia je reakcia fenolu s chloroformom v bázičkom prostredí za vzniku salicylaldehydu.

Mechanizmus

Reakcia začína deprotonáciou chloroformu za vzniku dichlórkarbénu. Fenol poskytuje v bázičkom prostredí fenolát, ktorý nukleofilne atakuje dichlórkarbén. Po vzniku chlórmetilidénu dochádza k bázičkej hydrolyze, po ktorej vzniká ako konečný produkt reakcie salicylaldehyd.

Poznámka:

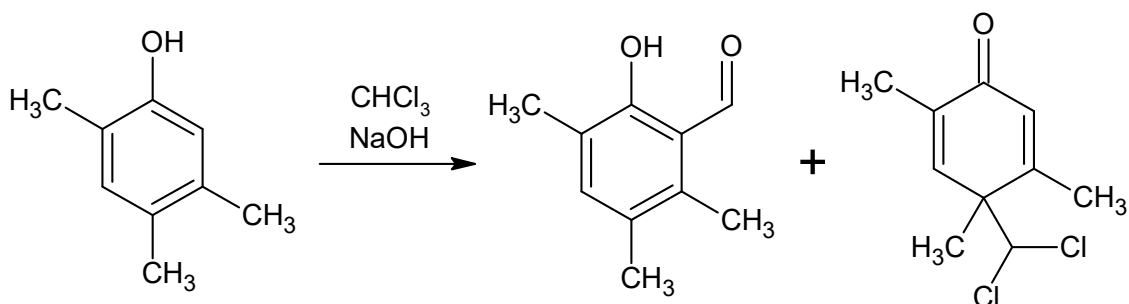
Kvôli slabej nukleofilite vzniknutého dichlórkarbénu reakcia prebieha iba na fenololátoch. So samotným benzénom reakcia neprebieha.

Hydrolyza, ktorá je posledným krokom reakcie môže byť urýchlená prídavkom kyseliny chlorovodíkovej, čím sa rovnako zabezpečí vznik salicylaldehydu a nie jeho sodnej soli.

Vedľajším produktom reakcie je 4-hydroxybenzaldehyd, ktorý však vzniká len v pomere 4:1 salicylaldehydu. Adícia dichlórkarbónu sa uskutočňuje najmä do orto-polohy, čo zabezpečuje nerovnomerné rozmiestnenie negatívneho náboja v aromatickom cykle.

Nakoľko je väčšina hydroxidov zle rozpustná v chloroforme, reakcia sa najčastejšie uskutočňuje v dvojfázovom systéme. Vo vodnej fáze je rozpustený hydroxid, v organickej zase chloroform a fenol. Styk reagentov sa zabezpečuje rýchlym miešaním.

V prípade, že nie je možná obnova aromatického systému, dochádza k tvorbe cyklohexadiénónov. Takýto prípad môže nastať pri viacsubstituovaných fenoloch. Prípad možno ilustrovať na príklade 2,4,5-trimetylphenolu, kedy hlavným produktom reakcie je 2-hydroxy-3,5,6-trimetylbenzaldehyd a vedľajším produktom reakcie je 2,4,5-trimetyl-4-dichlormetylcyklohexadién-1-ón.

Reakcia je pomenovaná po jej objaviteľoch, nemeckých chemikoch Karl Reimerovi (1845 – 1883) a Johann Karl Wilhelm Ferdinand Tiemannovi (1848 – 1899).

Cram D.J., Hammond G.S.: *Organická chemie. 1. české vyd. Academia, Praha, 1969, s. 447-448.*

Červinka O., Doležal S., Dudek V., Fábryová A., Hub L.: *Mechanismy organických reakcí. 1. vyd. SNTL, Praha, 1976, s. 324.*

Clayden J., Greeves N., Warren S., Wothers P.: *Organic Chemistry. 1. vyd. Oxford University Press, UK, 2001, s. 352. ISBN 0-19-850356-6.*